

Přepis rozhlasové reportáže o životě Jana Hraběty

Jan Hraběta je herec v divadle Jára Cimrmana. Dnes už je v souboru třetí nejstarší po Zdeňku Svěrákovi a Miloňovi Čepelkovi. Narodil se v roce 1940 ve Zlíně. Maminka se jmenovala Emanuella a byla kadeřnice, tatínek Bedřich byl ve Zlíně docela známá osobnost, pracoval u Bati a hrál dobře tenis. O Jana Hrabětu a jeho bratra se v dětství starala hlavně babička.

“To bylo tak, protože táta byl v té funkci, takže maminka s ním chodila na různé recepcce a vařila nám babička z matčiny strany- která byla fantastická a ona nás se dá říct i vychovávala. Tatínek ten už skoro vůbec ne, protože ten byl furt v luftu. A od mámy jsem se naučil zpívat.”

Jako dítě hrával Jan Hraběta hokej a později chvíli tenis. Ptali jsme se, jestli v dětství snil o tom, že by se stal hercem:

„Ani v nejmenším...Já jsem hercem náhodou jenom. Jestli jsem hercem!“

Poté co Baťovu továrnu znárodnili komunisti, rodina se přestěhovala do Prahy a tatínek začal pracovat u švýcarské firmy Ciba. V den, kdy měl Jan Hraběta slavit desáté narozeniny, jeho tatínka zatkl. Hrozilo mu 11 let za podvracení republiky a špionáž. Díky tomu, že se za něj firma Ciba postavila, ho nakonec pustili po třech letech, které celé strávil ve vyšetřovací vazbě. Jako desetiletý kluk to Jan Hraběta neměl snadné.

„A musím říct, že když jsem přišel do té Dejvické školy tak byl tatínek zavřenej. Já už si bohužel nepamatuju jméno té paní Ředitelky, ale ta za mnou přišla a říkala, já všechno vím, podívej se, kdyby ti někdo ubližoval tak za mnou přijď.“

V roce 1959 nastoupil na vojnu. Vojáci si měli vybrat nějakou aktivitu, Jan Hraběta si zvolil hokej, protože ho dřív hrával a nechal si z domova poslat brusle. Po prvním tréninku za ním přišel kapitán a navrhl mu, že může hrát dál, pokud bude donášet na své kolegy a na některé lidi, které mu určí státní tajná policie. Jan Hraběta hned věděl, co musí odpovědět:

„Já jsem řek, víte co, tak já ten hokej hrát nemusím. A tím jsem zaplatpánbůh skončil, takže kdyby se vám tohle stalo a může se stát kdykoliv. Nebrat!“

Jan Hraběta se vyučil elektromechanikem, ale v životě se nakonec věnoval úplně jinému oboru.

„Já jsem střední školu začal dělat výtvarnou večerně. Dělal jsem to rok a půl a přišel brácha s nabídkou, že bych moč dělat osvětlovače v divadle Na zábradlí, tak škola šla pryč.“

V roce 1978 nastoupil do divadla Jára Cimrmana. Jeho první hra byla Dlouhý, Široký a Krátkozraký.

„Já jsem dělal toho osvětlovače Na zábradlí, a tam se hráli Havlovy hry a hrála se tam mezi jiným taky Zahradní slavnost. A tam byl takovej monolog, kterež já jsem jednak slyšel asi padesátkrát, protože se ty hry opakovaly, a já jsem si říkal, že když se to naučí Vašek Sloup, já se to naučím taky. Tak jsem se to začal učit a potom už jsem to uměl. Přešel jsem k Cimrmanům jako osvětlovač a teď jsem si to říkal někde v kabině, ten monolog dlouhej, a šel okolo pan Čepelka zastavil se a poslouchal, nevěděl jsem, že tam je. Pak se zeptal, co to bylo, tak jsem mu to řekl, dobrý a odešel no a za tři dny přišel pan Svěrák a říkal, hele když nebudeš hrát to disidentský divadlo to už jsme dávno byli zlikvidovaný, policajti, všechno zlikvidovaný, tak by si s námi mohl hrát.“

Ve hře Dlouhý, Široký a Krátkozraký hraje Jan Hraběta dodnes, i když v jiné roli. A naplňuje tak svoje motto.

“Dělejte, co vás baví... pokud to jde”